

PATENTNI SPIS BR. 11978

Jurković Ante, Beograd, Jugoslavija.

Naprava za prikazivanje kretanja saobraćajnih sretstava u minijaturi.

Prijava od 12 februara 1935.

Važi od 1 aprila 1935.

Služi za evidenciju kretanja i prikazivanja položaja saobraćajnih sretstava u brodarstvu, vazduhoplovstvu, kopnenom saobraćaju, u poučne i reklamne svrhe i kao igračka.

Nacrt predstavlja horizontalni pregled funkcionisanja naprave sa detaljnim nacrtom jedne od kombinacija za izradu centralne transmisije i delova naprave.

Pokretna snaga sastoji se iz mehanizma i to: časovnika, kako u nacrtu prikazano, time što se na velikoj skazaljci pričvršćuje centralna transmisija ili iz bilo kojeg mehanizma koji pokreće električna ili ina motorna snaga čije se kretanje putem redukcijonih zubčanika reguliše na željenu jedinicu vremena, a na osovini koja se okreće sa željenim brojem obrtaja u jedinici vremena pričvrstiće se centralna transmisija. Oblik centralne transmisije ravna se prema začetku same naprave, t. j. dali ima ista da prikaže kretanje jednog modela ili više njih sa jednoličnom ili promenljivom brzinom kretanja. Za jednolična kretanja upotrebiće se koncentrične transmisijone šajbne, a za ubrzana ili usporena kretanja konusne spiralne transmisije u željenom obliku prema svrsi. Da bi transmisija mogla da primi nit, mora da bude providena žljebom, koji će kod konusnih ili u produženju cilindričnih transmisija imati oblik spirale.

Osovina transmisije leži okomito na ravan na kojoj se želi prikazati kretanje odnosnih saobraćajnih sretstava, a ravan može prema datim prilikama, da leži vodoravno, okomito ili koso. Na ravni je pričvršćena ili priljepljena geografska ili šematska karta onih

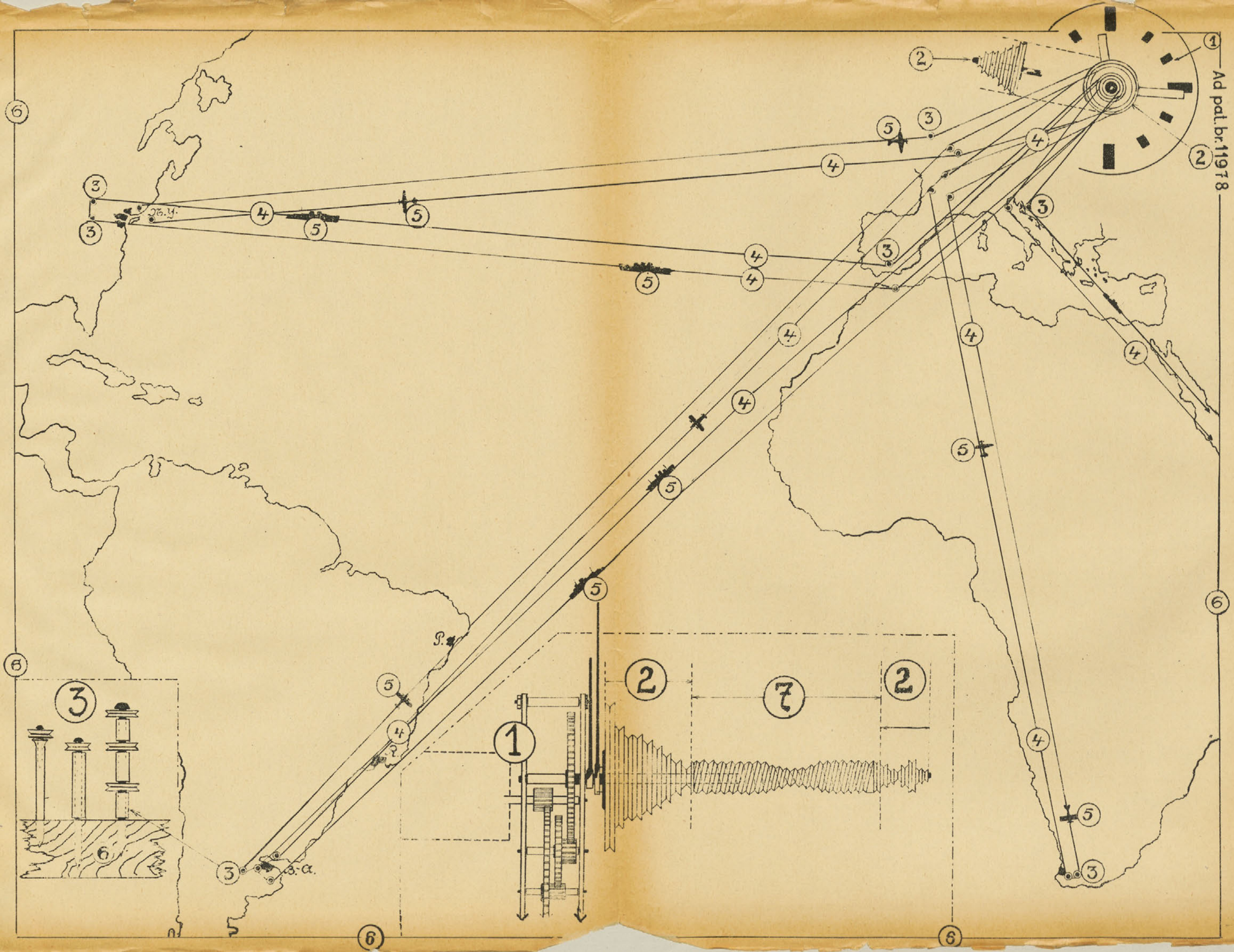
predela na kojima se kreću dotična saobraćajna sretstva.

Iznad ravni povučene su niti spojene s jedne strane sa napred opisanom centralnom transmisijom, a s druge strane sa sporednim transmisijama postavljenim okomito na ravan tamo, gde se menja smer kretanja ili na tačkama koje prikazuju mesto određišta. Ove sporedne transmisije providene su također žljebom radi ležaja niti. Na ovim nitima se pričvršćuju minijturni modeli saobraćajnih sretstava, koji se pokreću u dva suprotna smera prikazujući time polazak odnosno povratak a istovremeno položaj i kretanje saobraćajnih sredstava u minijaturi.

Energija mehanizma ili časovnika usled redovnog i jednoličnog pokretanja osovine vuče posredstvom centralne transmisije, a indirekte i sporednih transmisija već pomenute niti i na istima pričvršćene modele.

Brzina kretanja određena je prečnikom odnosne šajbe na centralnoj transmisiji, a veličina ovog prečnika ima da se odredi prema brzini saobraćajnog sretstva i udaljenosti između polazne i određište tačke na geografskoj ili šematskoj karti. Stoga su radi raznih brzina uzete razne veličine šajbni, koje leže jedna pored druge, tako da stvaraju oblik konusa.

Prečnici šajbni određuju se u razmjeru sa brzinom saobraćajnih sretstava u jedinici vremena. Uzevši za osnov okretanje osovine i s njome spojene centralne transmisije jedanput u jednom času — prema velikoj skazaljci na časovniku — imaće se radi određivanja veličine prečnika šajbne ova način: prirodna udaljenost deli se sa brzi-

26.4

3.4

3.α

